

IV.ÚS 547/99 ze dne 12.04.2000
N 58/18 SbNU 45
K nutnosti zrušit i nulitní rozhodnutí

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

USPrnSO

Právo na soudní a jinou právní ochranu

IV. ÚS 547/99

>

Z důvodu účelnosti a ekvity je třeba zrušit i nulitní rozhodnutí, tedy z hlediska teorie akt pojmově nezrušitelný. K tomuto závěru vede skutečnost, že platná právní úprava neumožňuje v těchto případech soudům vydat deklaratorní rozhodnutí.

<

Ústavní soud

rozhodl v senátě, ve věci ústavní stížnosti
D. S., t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici P,
zastoupeného JUDr. Z. H., proti nečinnosti Ministerstva dopravy
a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu se sídlem v Praze 1,
Klimentská 27, v řízení o rozkladu stěžovatele proti rozhodnutí
Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu,
odboru pro jihomoravskou oblast, pracoviště Jihlava, ze dne 30.
6. 1999, č.j. 238579/99-637, ve věci telekomunikačních úhrad, za
účasti Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního
úřadu, jako účastníka řízení, takto:

Ministerstvu dopravy a spojů ČR - Českému telekomunikačnímu
úřadu se ukládá, aby nepokračoval v průtazích v řízení o rozkladu
stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva dopravy a spojů ČR
- Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro jihomoravskou
oblast, pracoviště Jihlava, ze dne 30. 6. 1999, č.j.
238579/99-637, ve věci telekomunikačních úhrad, a aby neprodleně
v této věci jednal.

Odůvodnění

Návrhem doručeným Ústavnímu soudu dne 5. 11. 1999, doplněným
podáním ze dne 22. 11. 1999, se stěžovatel domáhal, aby Ústavní
soud nálezem zakázal Ministerstvu dopravy a spojů ČR - Českému
telekomunikačnímu úřadu pokračovat v průtazích při rozhodování
o rozkladu ze dne 23. 7. 1999 proti rozhodnutí Ministerstva
dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro
jihomoravskou oblast, pracoviště Jihlava ze dne 30. 6. 1999, č.j.
238579/99-637, ve věci telekomunikačních úhrad, a přikázal, aby
bylo o podaném rozkladu rozhodnuto. Dopisem ze dne 30. 3. 2000
právní zástupce stěžovatele sdělil, že jeho klient souhlasí
s tím, aby Ústavní soud o ústavní stížnosti rozhodl bez nařízení

ústního jednání.

Stěžovatel tvrdí, že postupem Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu byla porušena jeho ústavně zaručená základní práva zakotvená v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ("Listina"). Uvedl, že rozkladem napadeným rozhodnutím mu byla uložena povinnost uhradit provozovateli mobilní telefonní sítě, tj. společnosti RadioMobil, a.s., dlužné telekomunikační poplatky ve výši 4 874,60 Kč. O podaném rozkladu dosud nebylo ministrem dopravy a spojů rozhodnuto. Z jednání a korespondence Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro jihomoravskou oblast, pracoviště Jihlava a Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu, pak vyplývá, že uvedené orgány nehodlají vyvíjet jakoukoliv činnost směřující k vydání rozhodnutí o rozkladu, což odůvodňují judikátem Vrchního soudu v Praze, podle něhož rozkladem napadené správní rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, neboť ceny za poskytnuté telekomunikační služby nejsou cenami regulovanými, jedná se o ceny sjednávané dohodou, a spory o jejich úhradu řeší soudy, nikoliv správní orgán. Stěžovatel s takovým procesním postupem orgánů veřejné moci nesouhlasí. Je přesvědčen, že podle čl. 36 odst. 1 Listiny se každý může domáhat svého práva stanoveným postupem a musí být vyloučena ze strany příslušných orgánů libovůle. Uvedený správní orgán nemůže libovolně rozhodovat, který z podaných rozkladů předloží ministrovi dopravy a spojů k rozhodnutí a který nikoliv, a předjímat tak právní názor odvolacího orgánu. Z uvedených důvodů požaduje, aby Ústavní soud zakázal Ministerstvu dopravy a spojů ČR - Českému telekomunikačnímu úřadu pokračovat v porušování práva na vydání rozhodnutí o rozkladu ze dne 23. 7. 1999 a současně přikázal, aby o podaném rozkladu bylo rozhodnuto.

Ministerstvo dopravy a spojů ČR - Český telekomunikační úřad, jako účastník řízení, ve svém vyjádření k ústavní stížnosti zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení, poukázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 1999, sp. zn. 6 A 401/98 a uvedl důvody, proč v dané věci nešlo zvolit jiné řešení, než fakticky v řízení nepokračovat.

Na žádost Ústavního soudu o vyjádření, adresovanou ministrovi dopravy a spojů, odpovědělo Ministerstvo dopravy a spojů ČR - Český telekomunikační úřad zasláním kopie svého vyjádření k ústavní stížnosti. Současně vyjádřilo souhlas s upuštěním od ústního jednání.

Ústavní soud si dále vyžádal správní spis Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro jihomoravskou oblast, pracoviště Jihlava, č.j. 238579/1999 a na základě shromážděných podkladů pro rozhodnutí dospěl k závěru, že ústavní stížnosti je třeba vyhovět a to z následujících důvodů.

V dané věci je nepochybné, že bylo na návrh zahájeno správní řízení, jež vyústilo ve vydání správního rozhodnutí, které bylo stěžovatelem (účastníkem správního řízení) napadeno rozkladem. Správní orgán, jež rozhodnutí vydal, byť ve věci, která nenáleží do jeho pravomoci, nepostupoval na základě § 61 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, přiměřeně podle ust. § 57 cit. zákona. Svoji nečinnost zdůvodnil v podstatě tím, že napadené rozhodnutí je nulitní a nelze rušit něco, co neexistuje. Ze spisu pak plyne, že správní orgán prvního stupně takto postupoval s vědomím vyššího

správního orgánu.

Ústavní soud konstatuje, že v současné právní úpravě (na rozdíl např. od úpravy německé) chybí pravomoc soudu vydat, v případě zjištění, že jde o akt nulitní, deklaratorní rozhodnutí - tedy uvést, že co je napadeno, vůbec neexistuje. Taková úprava by byla žádoucí de lege ferenda. Stávající soudní praxe však, přesto, že z hlediska teorie jde o akt pojmově nezrušitelný (neboť nejde zrušit neexistující), přihlíží k tomu, že takový akt se představuje jako správní rozhodnutí a že jako exekuční titul je zpravidla schopen citelně zasáhnout sféru práv a povinností osoby. Proto jej z důvodu účelnosti a ekvity ruší, jako by šlo o akt pojmově zrušitelný (viz Občanský soudní řád - komentář, C. H. Beck, 4. vydání, str. 884 a násl.). Obdobně a ze stejných důvodů měl dle názoru Ústavního soudu postupovat v dané věci i orgán státní správy a pokud takto nepostupoval, porušil tím ústavní právo stěžovatele domáhat se stanoveným postupem svého práva u nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu, zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny. Navrhující účastník správního řízení má podle cit. ustanovení Listiny právo na rozhodnutí ve věci, byť třeba zamítavé.

Z výše uvedených důvodů Ústavní soud podle § 82 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, ústavní stížnosti vyhověl, když shledal, že postupem Ministerstva dopravy a spojů ČR - Českého telekomunikačního úřadu bylo porušeno ústavně zaručené právo zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny. Z tohoto důvodu ve výroku uložil, aby neprodleně v této věci jednal, ať již tak, že ve věci sám rozhodne podle § 57 odst. 1 správního řádu, nebo věc postoupí k rozhodnutí ministrovi dopravy a spojů podle § 57 odst. 2 správního řádu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 12. dubna 2000